

HANDELSBARRIÈRES EN HANDELSOORLOGEN

De verschillende handelsbarrières en de
handelsoorlog tussen VS en China

Ronner JR, Jim
J.R.Ronner@st.hanze.nl
15-5-2020
361457
Vak artikel Kennis lab

Inleiding

Krantenkoppen staan er vol mee, de handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China. Maar weet u ook wat er werkelijk afspeelt, en wat zijn de grootste risico's en hoe gaat dit eindigen? Welke impact heeft dit op Nederland? Op deze vragen hoop ik antwoord te kunnen geven en toe te lichten aan u. Het is in ieder geval duidelijk dat het een grote strijd is. De twee grootste economieën van de wereld die in strijd zijn met elkaar. Het is duidelijk dat dit probleem niet zomaar ophoudt. Wat ons in de toekomst te wachten staat is daarom ook onduidelijk en dit kan voor vele landen erg vervelend zijn.

Ik heb dit onderwerp gekozen op basis van persoonlijke interesse en naar aanleiding van de minor Managerial Economics and Finance. Tijdens deze minor zijn we dieper op de handelsoorlog ingegaan en dit heeft zo mijn interesse gewekt. Het onderwerp wat ik behandel in mijn vak artikel sluit ook goed aan bij mijn studie Bedrijfskunde aan de Hanzehogeschool in Groningen.

In dit artikel zal ik gaan kijken naar het ontstaan van deze handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China. Ook zal er gekeken worden naar de verschillende handelsbarrières, en er zal gekeken worden naar de verschillende economische en politieke motieven.

Het doel van het schrijven van dit artikel is om u te interesseren in deze strijd tussen de Verenigde Staten en China, omdat het zelf ook veel impact heeft op ons eigen land: Nederland.

Theorie

De theorie over de handelsoorlog en handelsbarrières wil ik kort gaan toelichten en uitlichten aan de hand van de verschillende handelsbarrières die verschillende landen kunnen toepassen. Verder zal ik de verschillende motieven beschrijven voor het invoeren van handelsbarrières.

Tarifaire handelsbarrières:

Een land heeft verschillende manieren om gebruik te maken van handelsbarrières, deze handelsbarrières kunnen onderverdeeld worden in tarifaire en non-tarifaire handelsbarrières. De tarifaire handelsbarrières zijn handels belemmerende maatregelen die leiden tot een kunstmatige stijging van de oorspronkelijke importprijs. Dit zal toegelicht worden aan de hand van een aantal voorbeelden.

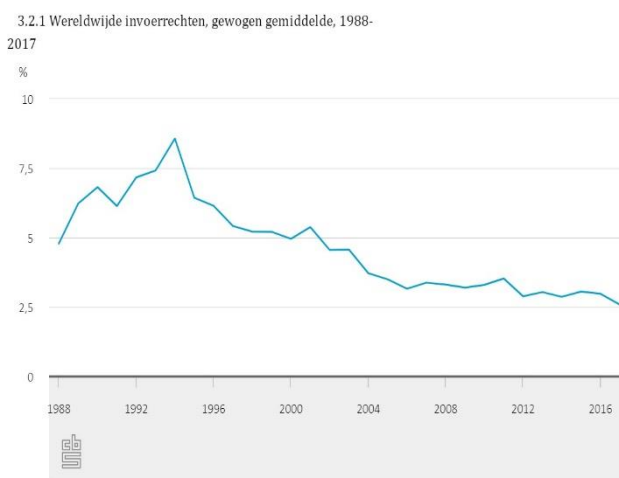
Douanerechten

De douanerechten, bestaande uit uitvoer – en invoerrechten zijn indirecte belastingen die worden geheven over goederen die een land worden ingevoerd en uitgevoerd. Dit is een barrière die gebruikt kan worden voor protectionisme van de eigen economie, het beschermen van de eigen markt tegen uitvoer van andere landen.

De hoogte van deze douanerechten verschillen per product, en wordt ook beïnvloed door het land van oorsprong van goederen. De hoogte is vaak een percentage van over de goederen.

Dan is de volgende vraag, wat zijn de gevolgen van douanerechten? Wanneer de douanerechten geïnd worden heeft dit natuurlijk gevolgen. Deze gevolgen bestaan uit het consumptie effect, protectie effect en het fiscaal recht. De prijs van een buitenlandse goederen zullen stijgen, waardoor ook de marktprijs stijgt en de verhandelde hoeveelheid daalt. Consumptie effect houdt in dat de hoeveelheid geconsumeerde goederen zal dalen. Ook zullen invoerrechten ervoor zorgen dat de binnenlandse producent beschermd wordt: Hierbij zal de binnenlandse producenten tegen een hogere prijs meer kunnen verhandelen. Dan is er nog fiscaal recht over, dit heeft er mee te maken dat de overheid meer inkomsten zal genereren door deze invoerrechten. (Douanerechten, 2020)

Zoals rechts in de grafiek is te zien, zijn de gemiddelde invoerrechten wereldwijd gedaald. Met een piek in 1994 van gemiddeld 8,5%. In 2017 lag het wereldwijde gemiddelde op 2,6%.

Bron: Wereldbank.

Import – en exportsubsidies

Deze subsidies die ik bespreek houdt in dat de overheid geld ontvangt van bedrijven die producten exporteren of importeren. Het kan zijn dat deze prijzen kunstmatig hoog of zelfs laag gehouden worden, zodat consumenten in de buiteland meer producten van ons land kopen. Het effect wat dit geeft is dat onze eigen economie versterkt wordt. Dit kunnen we ook wel een handelsembargo noemen. (Kris Vanderhallen, Verschillende handelsembargo's 2020)

Non-tarifaire handelsbarrières:

Onder non-tarifaire handelsbarrières verstaan we eigenlijk alle maatregelen, die niet met tarieven te maken hebben, maar wel voor de economie een barrière vormen. Hierbij moet je bijvoorbeeld denken aan verschillende voorschriften. Het gebruik van non-tarifaire handelsbarrières is sterk gestegen na het

opstellen van de WTO-regels. Het kan voorkomen dat een bepaalde non-tarifaire handelsbarrière alleen maar gebruikt mag worden wanneer een speciale omstandigheid zich voordoet, dit kan zijn noodzakelijk voor de gezondheid, hygiëne, veiligheid van uitputbare natuurlijke bronnen te beschermen.

Ik zal de twee grootste non-tarifaire handelsbelemmeringen bespreken; licenties en quota's (Zidoler,2020)

Licenties

Dit is een van de meest voorkomende optie voor het reguleren van de invoer. Bijna alle landen passen methode toe. Het kan namelijk zo zijn dat er voor sommige producten er strikte regels bij invoer gelden. U heeft namelijk bij deze producten een invoervergunning of invoercertificaat nodig. Soms geldt een vergunningsplicht voor alleen bepaalde producten uit bepaalde landen. Dus bent u eigenaar van een bedrijf en wilt u bepaalde producten uit bepaalde landen invoeren, dan moet u goed uitzoeken of dat zo maar mag, zo niet dan heeft u een vergunning nodig. Deze vergunning zou je kunnen aanvragen bij het CDIU (Belastingdienst douane, centrale dienst voor in – en uitvoer) (Zidoler,2020)

Quota's

Een quota, zou je kunnen vaststellen bij de invoer van een bepaald product. Wanneer een quota over een bepaald product wordt verheven betekent dat; in een bepaalde periode maar een beperkt aantal van dit product mag worden ingevoerd. Een quota zou je kunnen combineren met andere invoerrechten. *'Over de eerste 10.000 producten hoeven geen invoerrechten betaald te worden, ga je over de 10.000 dan betaal je wel invoerrechten per product'* (Europa-nu, 2020)

Motivaties voor het invoeren van deze handelsbarrières

Nu er gekeken is naar de verschillende handelsbarrières waar een land gebruik van kan maken, is het tijd om te kijken naar de motieven achter het invoeren van deze barrières

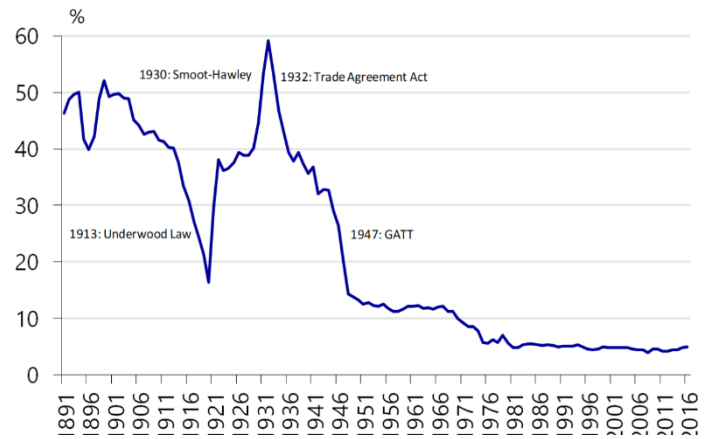
Protectionisme

Ten eerste kan een land het motief hebben om handelsbarrières in te voeren vanuit het protectionisme, welke effecten brengt dit met zich mee? Protectionisme heeft tot doel een wig te drijven tussen de concurrentiekracht van binnenlandse sectoren en buitenlandse sectoren, waardoor binnenlandse sectoren hun marktaandeel kunnen vergroten en nieuwe banen gecreëerd kunnen worden. Er kan een verplaatsing ontstaan waarbij de consumptie naar binnenlandse goederen gaat. Dit kan welvaartsverliezen voor een ander land veroorzaken, omdat er niet meer in het buitenland gekocht wordt. Het gevaar hiervan is dat een ander land met tegen maatregelen zullen komen, zoals we natuurlijk zien bij de strijd tussen de VS en China. (Mejudice, 2020).

Protectionisme is natuurlijk al een veel langere tijd zichtbaar. Een van de grote impacts was in 1930 de zogenoemde 'Smooth-Hawley Act' dit was een welkbekend startpunt van een wereldwijde opleving van protectionisme. De Wet verhoogde de Amerikaanse tarieven op meer dan 20.000 importgoederen met gemiddeld ongeveer 20 procent. De tarieven waren destijds al hoger dan ze nu zijn. (Zie figuur 1) (Rabobank, 2020)

Verder kan dit ook gezien worden uit de opbrengsten van tarieven als percentage van de importwaarde. Deze steeg in Amerika in de periode 1929—1930 van 40,1 naar 47,1 procent. Tegenwoordig ligt dit percentage op ongeveer 1,7 procent. (Zie tabel 1) (Rabobank, 2020)

Het gemiddelde importtarief zal ook wijzigen door het huidige Amerikaanse beleid van Trump. Dit zal nooit meer zo erg zijn dan dat het was in de jaren dertig.

Figuur 1: gemiddelde Amerikaanse importtarieven

	1920-'29	1930-'40
VS	35,1	44,5
Canada	13,4	15,2
Frankrijk	7,1	21
Duitsland	7,2	26,1
Italië	4,5	16,8
VK	9,8	23,2

Tabel 1: Tarieven ten opzichte van totale importwaarde

Handelsbarrières om een politiek doel te bereiken

Er kunnen ook handelsbarrières worden ingezet om een bepaald politiek doel te bereiken. Het zou kunnen worden ingezet om de economie van een land waarmee je een conflict hebt aan te tasten. Welke barrières dan het meest worden ingezet zijn voornamelijk een volledige boycot of er wordt gebruik gemaakt van douanerechten. Een voorbeeld hiervan is Iran, er zijn voor Iran namelijk handelsbarrières opgelegd vanwege het nucleaire programma van het land.

"Het komt erop neer dat je bepaalde goederen niet mag leveren Bijvoorbeeld middelen die je (ook) voor militaire doelen kunt gebruiken. "En je mag geen zakendoen met bepaalde personen, zoals leden van de Revolutionaire Garde."

(NOS, 2020)

Inkomsten genereren door middel van handelsbarrières

Voor bepaalde landen is het opleggen van handelsbarrières puur om inkomsten te genereren voor de staatskas. Hierdoor gaan echter prijzen van bepaalde producten wel omhoog, en kan het zijn dat de consumptie daalt. Dit bepaalde land moet goed afwegen of dit uit kan en of ze de eigen economie hier niet mee beschadigen.

Praktijk

Nu we de verschillende handelsbarrières besproken hebben en de verschillende motieven achter deze barrières, gaan we kijken naar de praktijk. Hoe is de handelsoorlog gestart tussen de Verenigde Staten en China? En gaan we kijken hoe deze barrières zijn ingezet en welke gevolgen deze hebben gehad.

In de afgelopen jaren is er tussen de VS en China een groot verschil ontstaan tussen import en export, dit komt doordat er veel handelstarieven op bepaalde producten zijn ingezet. Zoals u kunt zien in onderstaande balansen is er voor de Verenigde Staten een groot verschil tussen de hoeveelheid import en export. Dit wordt ook wel 'trade deficit' genoemd.

	Exports	Imports	Balance
TOTAL 2015	115,873.4	483,201.7	-367,328.3
TOTAL 2016	115,545.5	462,542.0	-346,996.5
TOTAL 2017	129,893.6	505,470.0	-375,576.4
TOTAL 2018	120,341.4	539,503.4	-419,162.0
TOTAL 2019 Q1	25,994.4	105,973.9	-79,979.5

Tabel 2: Handelstekort Verenigde Staten-China

Zoals u kunt zien zijn er in bovenstaande balans de gegevens te zien tussen de import en export tussen de VS en China. Zoals er te zien is, is er een groot handelstekort voor de VS. Er zijn verschillende oorzaken van dit handelstekort. China kan veel consumptiegoederen produceren tegen lagere kosten dan de VS. De inwoners van de VS willen deze producten voor de meest goedkope prijzen kopen. Een andere vraag is 'hoe kan China deze prijzen zo laag houden?'

Volgens de economen zijn er twee factoren voor deze lage prijzen.

1. China heeft een lagere levensstandaard ten opzichte van de VS.

Deze lagere levensstandaard benutten de bedrijven in China, door middel van lagere lonen uit te keren aan werknemers. Door deze lage lonen kunnen bedrijven goedkoper produceren dan de VS en dit houdt de prijzen dan ook laag.

In de praktijk is dit natuurlijk wat ingewikkelder. Wanneer de VS-handelsprotectionisme zou invoeren, dan zouden de consumenten hoge prijzen moeten betalen voor "Made in America" producten. Dit zal het handelstekort niet veranderen. De meeste Amerikanen betalen zo min mogelijk geld voor producten zoals elektronica en kleding. Ten tweede heeft China een van de grootste economieën ter wereld, met daarbij de grootste bevolking. De productie moet verdeeld worden over al deze inwoners (+-1.5 miljard). Om de levensstandaard te meten maken we gebruik van het BBP per hoofd te pakken van de bevolking, deze is in China ongeveer \$18.000 en die van de VS is ongeveer \$46.000 (The Balance, 2020).

2. China heeft een wisselkoers die gedeeltelijk is vastgesteld op de dollar

Dit is een iets wat meer ingewikkelde uitvoering van een handelsbarrière. In de praktijk stelt China de waarde van zijn valuta gelijk aan de waarde van een mand met valuta's die de dollar omvat. Wat we hiermee bedoelen te zeggen, China koppelt zijn valuta aan die van de dollar door middel van een aangepaste wisselkoers. China koopt namelijk staatsobligaties op van de VS wanneer de dollarwaarde verliest, dit doen ze om de koers van de Dollar hoog te houden. (The Balance, 2020).

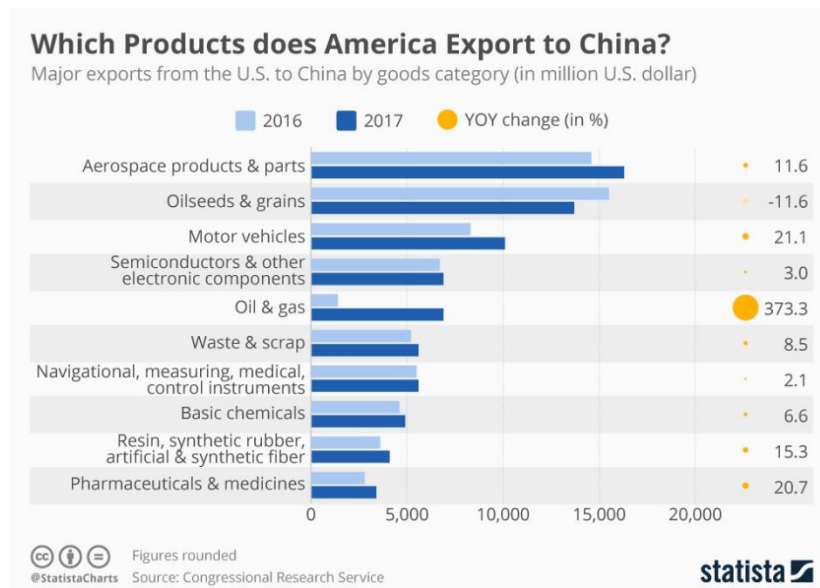
Handelsoorlog in de praktijk

Zoals u waarschijnlijk al heeft vernomen handelen de VS en China veel met elkaar, en daar komen conflicten bij kijken. We zullen nu verschillende conflicten bespreken die er zich afspelen en we gaan het hebben over de verschillende producten die VS en China het meest met elkaar handelen.

Producten

China is vooral bezig met het importeren van ruimtevaartproducten, dit is dan ook de afgelopen jaren toegenomen met 11%. In onderstaande tabel is ook te zien dat de granen en oliezaden een groot deel van de import betreft. Hierbij hoorden ook de sojabonen, alleen door de staal en aluminium tarieven die Trump in 2018 heeft doorgevoerd heeft China een stop gezet op de import voor sojabonen. Dit heeft natuurlijk grote gevolgen voor beide landen en dit heeft grote gevolgen voor de handelsoorlog die de landen met elkaar hebben. Zoals in onderstaande tabel is te zien, is de olie & gas export met 373% gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. Trump heeft echter in April 2020 aangekondigd bereid te zijn om importheffingen op olie in te voeren, als dat nodig is om de energiesector te beschermen, is dit een nieuw hoofdstuk van de handelsoorlog? (Algemeen Dagblad, 2020) (Statista, 2020)

Tabel 3: producten die de VS exporteert naar China (Statista, 2020)

Gevolgen handelstekort VS

Zoals we net hadden beschreven koopt China staatsobligaties van de VS op, om de koers stabiel te houden. Maar wat zouden de gevolgen zijn wanneer China dit niet meer zou kopen?

China koopt enorm veel obligaties, dat het zelfs de grootste geldschieter is, gevolgd door Japan. In 2018 bedroeg de schuld van de VS aan China ongeveer \$1.1 biljoen, dat was toen der tijd 28% van de totale overheidsschulden die in het bezit was van het buitenland. (The Balance, 2020).

Vele landen zijn erg bezorgd rondom de cijfers, China heeft een troef in handen en zou misbruik kunnen maken van de schulden die de VS aan China heeft. Door het kopen van de staatsobligaties hield China de rentes voor het lenen laag hield. Wanneer China zou stoppen met het opkopen van staatsobligaties, stijgt automatisch de rente. De VS zou hierdoor in een economisch diep dal belanden, echter is dit niet het belang van China. Dit komt doordat de VS enorm veel Chinese producten importeert. (The Balance, 2020)

Visie

Nu er gekeken is naar de theorie rondom handelsbarrières en voorbeelden uit de praktijk over de handelsoorlog tussen VS en China zou ik graag mijn eigen visie willen geven over het artikel. Hoe denk ik over de barrières en de handelsoorlog tussen VS en China. Wat zijn de kansen en bedreigingen die Nederland uit de handelsoorlog kan halen? En hoe zit het met de kleine ondernemingen?

Handelsbarrières

Persoonlijk vind ik handelsbarrières een goede manier om de eigen economie te beschermen en daarbij de kleine ondernemingen. Zo kunnen de barrières ervoor zorgen dat er meer in de eigen economie wordt geïnvesteerd, in plaats van andere economieën. Ik ben namelijk voorstander van zoveel mogelijk kopen binnen eigen land. Echter moet het niet escaleren en in een handelsoorlog eindigen, dit komt omdat wij toch wel een exportland zijn en dit nare gevolgen kan hebben voor ons als land. Gelukkig is Nederland aangesloten bij de Europese Unie en zijn hier afspraken over gemaakt.

Handelsoorlog VS en China

Persoonlijk vind ik dat beide landen wel hele ernstige maatregelen nemen en dat het een gevaar is voor niet alleen hun eigen economie, maar ook die van andere landen. Trump wil namelijk haar handelstekort dichten door te zorgen dat er meer gekocht wordt van eigen economie, en niet meer van China. Dit kan ik zeker begrijpen en vind dit een goed vooruitzicht, alleen de manier waarop dit gedaan wordt is mij te extreem en gaat ten koste van te veel landen. Het is zeker dat beide landen het elkaar moeilijk kunnen maken, de vraag is hoe ver durven beide landen te gaan? Persoonlijk denk ik dat ze vriend maar ook vijand zijn. China heeft veel staatsobligaties, en kan deze verkopen waardoor de VS in een lastige situatie beland. China heeft hier alleen geen baat bij, omdat de VS de grootste importeur is van hun goederen.

Nederland, kansen en bedreigingen en kleine ondernemingen

Persoonlijk ben ik bang dat Nederland wordt meegesleurd in de handelsoorlog tussen VS en China. Dit komt doordat het ook de Nederlandse economie raakt, ten eerste zullen China en VS minder spullen kopen bij Nederlandse bedrijven. Ze hebben nou eenmaal minder te besteden door de tarieven die er opgelegd worden.

Ten tweede, Nederlandse bedrijven exporteren ook veel aan China en de VS. Deze bedrijven krijgen direct te maken met hogere kosten.

Positief

Persoonlijk vind ik er ook iets positiefs aan zitten, Nederland is natuurlijk niet de enige die te maken heeft met de oorlog van China en VS. Ook de andere landen hebben hogere kosten wanneer zij importeren of exporteren bij deze landen. Er is dus een grote kans, dat zij gaan kijken naar andere bedrijven en landen die dezelfde producten kunnen leveren, oftewel er is een mogelijkheid dat de Nederlandse bedrijven een nieuwe markt betreden in een ander land. Dit kan namelijk mogelijk zonder al deze tarieven.

Bibliografie

- Algemeen Dagblad. (2020, 5 16). *Trump vs bereid importheffingen op olie in te voeren*. Opgehaald van AD: <https://www.ad.nl/economie/br-trump-vs-bereid-importheffingen-op-olie-in-te-voeren~abd0a22b/>
- Douanerechten. (2020, 5 15). Opgehaald van Belastingdienst: https://www.belastingdienst.nl/bibliotheek/handboeken/html/boeken/HD/het_in_het_vrije_verkeer_brengen-het_heffen_en_innen_van_de_douanerechten.html
- europa-nu. (2020, 5 15). *Handelsbarrière*. Opgehaald van Europa-nu: <https://www.europa-nu.nl/id/viezf058bpp8/handelsbarriere>
- Kris Vanderhallen. (2020, 5 15). *Verschillende handelsembargo's*. Opgehaald van Ugent: https://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/163/140/RUG01-002163140_2014_0001_AC.pdf
- mejudice. (2020, 5 16). *De economische impact van handelsoorlogen*. Opgehaald van mejudice: <https://www.mejudice.nl/artikelen/detail/de-economische-impact-van-handelsoorlogen>
- NOS. (2020, 5 16). *wel of geen iran deal zaken doen met het land is toch al lastig*. Opgehaald van NOS: <https://nos.nl/artikel/2230936-wel-of-geen-iran-deal-zaken-doen-met-het-land-is-toch-al-lastig.html>
- Rabobank. (2020, 5 16). *Handelsoorlogen toen en nu*. Opgehaald van Economie.rabobank: <https://economie.rabobank.com/publicaties/2018/augustus/handelsoorlogen-toen-en-nu/>
- Statista. (2020, 5 16). *Major exports from the us to china by goods*. Opgehaald van Statista: <https://www.statista.com/chart/13418/major-exports-from-the-us-to-china-by-goods-category/>
- Thebalance. (2020, 5 16). *US china trade deficit causes effects and solutions*. Opgehaald van Thebalance: <https://www.thebalance.com/u-s-china-trade-deficit-causes-effects-and-solutions-3306277>
- Zidolier. (2020, 5 15). *Non-Tarifaire handelsbelemmeringen*. Opgehaald van Zidolier: <http://zidolier.com/article/non-tarifaire-handelsbelemmeringen>